УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го СЕРПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 6, 1969 No. 141. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 5 серпня 1969

В АМЕРИЦІ

ДВАДЦЯТЬ І ТРИ ВИДАТНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ КОСМІЧНИХ ПРОСТОРІВ виступили із звідомленням про дальше плянування космічних летів і досліджування нових плянет. У своєму звідомленні вони пропонують висилання автоматичних космічних кораблів, без людської залоги, які могли б добитися до таких далеких плянет, як Плутон, що віддалений від Сонця сорок разів стільки, як від Землі, значить, 3,7 більйона миль. Найближчі лети до плянет на далеких відстанях мали б початися вже 1974 року після відповідної підготови, яку треба започаткувати вже тепер.

ПЕРЕДАВАНІ „МАРІНЕРОМ 7" ФОТОГРАФІЇ ПЛЯНЕТИ МАРС „переловлює на Землі велетенська антена, заінстальована на пустині Моджаве в Каліфорнії. Ця антена тарілковидна і своєю величиною досягає вона розміру футбольної площі. Передавані з допомогою спеціяльних сиґналів фотографії з Марінера „проходять" понад 60 000 000 миль космічної дороги. З допомогою цієї антени світ мав змогу стежити за всіма фазами лету „Аполло 11" на Місяць.

АСТРОНАВТИ ІЗ ЗАЛОГИ „АПОЛЛО 11" — Ніл Армстронґ, і полковники Алдрін та Коллінс ще далі перебувають в карантені, у спеціяльно збудованих приміщеннях Люнарної Приймальної Ляборатορії у Гюстоні. В неділю 3 серпня Алдрін і Коллінс, як члени Епископальної та Презбитеріянської Церков, відправили короткі богослуження з читанням Біблії. Армстронґ слухав відправи, що її проводив Джессі Стюарт, диякон Баптиської Церкви Нової Надії.

КОЛ. ПРЕЗИДЕНТ ЗСА Л. Б. ДЖАНСОН погодився вже був рік тому, безпосередньо перед збройною окупацією Чехо-Словаччини комуністичними військами, прийняти запрошення совєтського уряду й відвідати Совєтський Союз. Це були б були перші відвідини президента ЗСА в СССР з часу відвідин през. Рузвелта у Ялті в 1945 році. Листи про згоду Джансона прийняти запрошення мали бути підписані вже 20 серпня 1968 року, але ж як тільки прийшла вістка про окупацію ЧССР і в цій справі з'явився до Білого Дому совєтський амбасадор Добринін, Джансон сповістив його, що в такій ситуації він свої відвідини відкликує.

ПРОВІДНИКИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ В МАССАЧУЗЕТС, де одним із сенаторів є Едвард М. Кеннеді, шукають відповідного кандидата якого можна б було виставити у виборах проти Кеннеді і перемогти його, скомпромітованого подекуди справою автомобільного випадку, внаслідок якого згинула Мері Джо Копечне. Опінія виборців стейту Массачузетс у відношенні до Едварда Кеннеді поділена. Одні беруть його сторону і пропонують, щоб він далі кандидував на сенатора, інші засуджують його і вимагають, щоб він резиґнував уже тепер з Сенату і більше не кандидував.

У ДИТЯЧОМУ ВІДДІЛІ ПРЕЗБИТАРІЯЛЬНОГО ШПИТАЛЯ в колумбійському університеті вибухла в ночі на 5-го серпня пожежа. 20 немовлят, що тоді там перебували, врятовано. Причина пожежі невідома.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК АНАТОЛЬ В. КУЗНЄЦОВ, який одержав право перебування в Англії, заявив, що він не має ніякого бажання зустрічатися з представниками совєтської амбасади, які звернулися з таким домаганням до британської влади. Водночас із цим Кузнєцов подав до відома, що він перед своєю втечею на Захід зробив мікрофільми з рукописів усіх своїх творів так, як вони були написані, значить ще нецензуровані, і перевіз всі ці мікрофільми, зашиті в одяг, із собою до Англії.

В САЙҐОНІ АРЕШТОВАНО ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ 10 ДНІВ ЯКИХ 50 ОСІБ — членів комуністичної шпигунської сітки в державному апараті Південного В'єтнаму. Між арештованими є спеціяльний асистент президента Нгуєна Ван Тіє, як також багато видатних військовиків і службовців уряду. Прізвище спеціяльного президентового дорадника Гуїнг Ван Тронґ. Він був звільнений із праці два тижні тому. Дорадником през. Тіє він став 1968 року і був навіть делеґований до Парижу для участи в переговорах з комуністами. В урядових колах сподіваються, що арештувань буде більше.

ПІД ЧАС ПЕРЕЛЕТУ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА З ПАКІСТАНУ ДО РУМУНІЇ, що його траса проходила над міжнародними водами Чорного моря, совєтські контрольні літаки допомагали в спрямуванні лету Президентового літака. Під час лету літак мусів приземлитися в Елазіґ у Туреччині, щоб набрати бензини, і звідти полетів до Констанци в Румунії.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ Л. СВОБОДА І ПРОВІДНИК ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОЇ КОМПАРТІЇ Г. ГУСАК перебувають „на запрошення ЦК КПСС" на коротких вакаціях в якомусь з ресортів на Криму в Українській ССР. Обох їх зустрічали під час приїзду на летовище в Сімферополі генеральний секретар КПСС Л. Брежнєв та голова Верх. Совєту СССР М. Підгорний. Разом із Свободою і Гусаком прибув на Крим Альойз Індра, один із секретарів компартії ЧССР, один з найбільш відданих Москві членів Центрального Комітету цієї партії. В політичних колах думають, що чехо-словацьких провідників викликали на спеціяльні розмови у зв'язку з напруженою ситуацією і можливістю заворушень в ЧССР в річницю совєтської інвазії, яка припадає 21 серпня.

ПІСЛЯ РЯДУ НЕВДАЧНИХ СПРОБ призначеного на прем'єра Італії Маряно Румора створити новий коаліційний уряд, президент італійського Сенату Амінторе Фанфані одержав спеціяльні „пробні повновласті" для залагодження кризи, яка триває вже 28 днів. Завдання Фанфані намовити розсварених соціялістів погодитися на пропонований й очолюваний Румором уряд однієї партії — Християнсько-Демократичної.

ПРЕДСТАВНИКИ ІЗРАЇЛЬСЬКОГО УРЯДУ заявили, що Ізраїль рішений затримати у своєму посіданні усі частини арабської території, окупованої під час війни в червні 1967 року, в тому верховину Голян, Газу і частини східнього та південного Синаю.

ПРЕЗИДЕНТ ПОІНФОРМУВАВ ПРОВІДНИКІВ КОНҐРЕСУ ПРО НОВІ НАПРЯМНІ АЗІЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА

Вашингтон. — В понеділок 4 серпня, зараз на другий день після свого повороту з відвідин в семи різних державах світу, президент Ніксон відбув у Білому Домі зустріч з провідниками Конґресу, щоб поінформувати їх про висліди своєї подорожі. Накреслюючи в зустрічі з провідниками обох партій у Конґресі нові напрямні азійської політики ЗСА, президент Ніксон заявив, що ЗСА залишається провідною й вирішною потугою на Тихому Океані, але справи і проблеми всієї азійської політики мають бути визначувані самими ж азійськими державами. В дальшому Президент подав до відома, що ЗСА рішені дотримувати свої договірні зобов'язання в Азії, але не будуть їх поширювати. З'єдинені Стейти Америки й надалі будуть уділювати, якщо вважатимуть це корисним, економічну допомогу і висилати військовий виряд для тих азійських держав, які цього потребуватимуть і звернуться за такою поміччю до ЗСА. Присутні під час зустрічі сенатори й конґресмени не висловили ніяких заперечень проти пропонованої президентом Ніксоном нової азійської доктрини і в основному погодилися з накресленими ним напрямними. З боку провідників Конґресу були тільки запити щодо зобов'язань ЗСА подавати військову допомогу Сіямові (Тайлендові) і їм відповів Президент, що Сіям не звертався до ЗСА з проханням вислати туди американські збройні сили і що в цьому відношенні ЗСА не мають ніяких зобов'язань. Пресовий секретар президента Ніксона Роналд Л. Ціґлер подав на закінчення зустрічі до відома, що президент Ніксон відбуде в середу цього тижня нараду з членами свого уряду в Кемп Дейвід в Мериленді й обговорить з ними висліди своєї 12-денної навколосвітньої подорожі і пропоновану ним програму суспільної допомоги. В п'ятницю 8 серпня ц.р. Президент виступить з телевізійною промовою до нації. В зустрічі з президентом Ніксоном брало участь 22 сенаторів і конґресменів під проводом провідника сенатської більшости демократа Майка Менсфілда, провідника сенатської меншости республіканця Еверетта Діркcена, спікера Джана МекКормека та провідника палатної меншости Джералда Р. Форда.

Кіссінґер інформує европейських союзників про подорож през. Ніксона

Париж. — Генрі Г. Кіссінґер, головний дорадник президента Ніксона в закордонних справах, відбув у понеділок, 4-го серпня довшу розмову з головними репрезентантами французького уряду, інформуючи їх детально про недавні відвідини президента Ніксона в багатьох країнах світу та про вислід цих відвідин. Кіссінґер розмовляв з президентом, прем'єром і міністром закордонних справ Франції. В результаті цих розмов заповідається можливість відвідин французького президента Помпіду у Вашингтоні з початком наступного року. Після розмов у Парижі, Кіссінґер виїхав до Брюсселі і там обговорюватиме поїздку та відвідини президента Ніксона в Раді Міністрів Північно - Атлантійського Пакту. Перед розмовами з представниками французького уряду, Кіссінґер відбув довшу конференцію з амбасадором Генрі Кеботом Ладжом, головним американським репрезентантом у переговорах в справі замирення у В'єтнамі.

Конґрес схвалив продовження додаткового податку

Вашингтон. — У понеділок, 4-го серпня, Палата Репрезентантів схвалила більшістю 237 проти 170 голосів існуючий додатковий податок на дальших шість місяців. Раніше вже це саме продовження було схвалене Сенатом і тепер законопроєкт висилається до Білого Дому до підпису президентом Ніксоном, який це продовження рекомендував Конґресові. Із схваленням та цілком певно підписом Президентом цього закону, вже тепер заповідають завзяту боротьбу в Конґресі за реформу існуючих податкових законів. У цих змаганнях акція зосереджується на тому, щоб признати податкові полегші особам, річні прибутки яких виносять від 7 до 12 тисяч долярів.

Москва добивається, щоб провідники Чехо-Словаччини виправдали минулорічну окупацію ЧССР

Прага. — В офіційному органі чехословацької компартії „Руде Право", опанованому тепер промосковськими елементами, появилася в понеділок 4 серпня ц.р. передова стаття із ствердженням, що проведена під проводом Москви в серпні 1968 року окупація Чехо-Словаччини була викликана невдачею тодішніх провідників ЧССР приборкати діяльність антисоціялістичних й антисовєтських груп в Чехо-Словаччині. Стверджуючи це і не називаючи по імені ні Олександра Дубчека, ні інших тогочасних провідників, „Руде Право" виправдує проведення Москвою і її союзниками збройної інвазії на ЧССР. Виступ „Рудого Права" пов'язують в політичних і пресових колах з, мабуть, примусовим перебуванням президента ЧССР Людвіка Свободи і провідника чехословацької компартії д-ра Ґустава Гусака на Криму. В Празі переконані, що Москва добивається там від них всякими способами підписання заяви з відвертим і рішучим виправданням минулорічної інвазії і засудженням тогочасного комуністичного проводу ЧССР за його неспроможність дати собі раду з „контрреволюційними" силами в цій країні. Мала б появитися така, вимагана Москвою, заява ще перед 21 серпня, в річницю окупації ЧССР.

В Румунії сподіваються, що Москва „зрозуміє" „позитивні" аспекти відвідин Ніксона

Букарешт. — Провідники комуністичної партії й уряду Румунії, що її наприкінці минулого тижня відвідав президент Ніксон, висловили у приватних розмовах свою впевненість, що керівники Совєтського Союзу зрозуміють і візьмуть до уваги „позитивні" аспекти відвідин президента ЗСА в Румунії і не трактуватимуть їх, як ворожий у відношенні до Совєтського Союзу акт. Румуни переконані, що коротке перебування през. Р. Ніксона і його інтенсивні розмови з президентом Чаушеску й іншими членами румунського комуністичного режиму можуть бути початком нової фази у взаєминах між Сходом і Заходом. В румунській пресі з приводу відвідин Ніксона не було ніяких коментарів і їх мабуть, не буде. Керівники румунського режиму все ж таки переконані, що здійснений ними „експеримент" був дуже успішний і що теплота й дружність у взаємних зустрічах і привітаннях населення може бути доказом на підтвердження румунської теорії, що можуть існувати добрі взаємини поміж великою капіталістичною західньою державою і малою комуністичною країною. В совєтській пресі покищо не було атаки на Румунію. В московській „Правді" появилася тільки передова стаття із закликом, щоб комуністичні нації залишалися вірними „соціялістичному інтернаціоналізмові".

Німецького єпископа обвинувачують в убивстві, він заперечує вину

Бонн. — Відомий німецький журнал „Дер Шпіґель" опублікував документальну статтю, в якій обвинувачується теперішнього німецького католицького єпископа Маттіяса Дефреґґера, що він під час війни в 1944-му році, як він ще був у німецькій військовій службі, дав наказ розстріляти 17 італійців в гірській місцевості Філєтто ді Камарда, 60 миль на північний схід від Риму. Єпископ Дефреґґер ,який став священиком і єпископом уже після війни, не заперечує самого факту розстрілу 17 італійських селян. Він тільки вияснює, що він дістав такий наказ від команданта стаціонованої там німецької військової частини після того, як італійські партизани вбили кількох німецьких вояків. Він старався, щоб наказ до розстрілу був відкликаний, і коли ці його старання не мали успіху, він передав цей наказ для виконання. У телевізійному інтерв'ю єпископ Дефреґґер заперечує свою правну і моральну відповідальність за той розстріл, але признає, що та трагічна подія є для нього „жахливим тягарем, від якого його не може звільнити ані сповідник, ані публіка".

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В ЗСА ВІДЗНАЧИЛИ 40-РІЧЧЯ ОУН

(О. С.) На Оселі СУМА в Еленвілл, Н. Й. в неділю 27 липня 1969 р. відбулася імпозантна М а н і ф е с т а ц і я, якою Організації Українського Визвольного Фронту: ООЧСУ, СУМА, Тов. кол. вояків УПА, Тов. Укр. Студ. Молоді ім. М. Міхновського, Союз Укр. Політичних В'язнів, Об'єднання Жіноцтва ОЧСУ та Приятелів АБН в Америці відзначали 40-річчя боротьби ОУН за Українську Самостійну Соборну Державу. Маніфестацію попереджено Богослуженнями в наміренні українського народу в обох каплицях оселі. Католицьку Службу Божу відправив о. Любомир Гузар, який виголосив з тієї нагоди патріотичну проповідь. По Службі Божій відправлено Панахиду за померших. На Службі Божій та Панахиді грала духова оркестра СУМ „Батурин" з Торонта під батутою мґр. Василя Кардаша та співав хор під диригентурою мґр. Миколи Кормилюка з Вашинґтону. Православну Службу Божу відправив о. Володимир Базилевський. По обіді о год. 2-ій Маніфестацію р о з п о ч а т о вмаршом на площу до пам'ятників наших героїв роботи скульптора УПА Мих. Черешньовського. Духова оркестра СУМ „Батурин" з Торонта з диригентом мґр. Василем Кардашем відкривала похід, а за ними йшли стрункі лави сумівок й сумівців з їх прапорами, представники Організацій Українського Визвольного Фронту з вінками та прапорами ООЧСУ, СУМА, УПА й інші, в тім й прапор ОУН червоно-чорний з тризубом, представники жіноцтва, центральних українських організацій в ЗСА, як УККА, УНС, „Провидіння", „Народна Поміч", Приятелі АБН в Америці, Комітет Тижня Поневолених Націй, Українська Дивізія УНА, Катедра Українознавства, НТШ, духовники й інші. Під звуки оркестри відспівано український та американський гимни а сумівки і сумівці піднесли оба національні прапори: американський і український. Опісля відбувся урочистий апель, коли представники Орг. Укр. Визвольного Франту під звуки сурми, зложили вінки біля пам'ятників от. С. Петлюри, полк. Є. Коновальця, ген. хор. Т. Чупринки та Провідника ОУН С.Бандери. Маніфестацію відкрив від імені Організацій Українського Визвольного Фронту стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Коннектикат і Пенсилвенії її предсідник мґр. Іван Винник, голова ГУ ООЧСУ, вітаючи представників центральних організацій гостей з Канади — СУМ з Торонта та масу маніфестантів, що прибули автобусами й власними автами на ту маніфестацію.

В короткім слові він вказав на ціль маніфестації в 40-річчя заснування ОУН та її боротьби за Українську

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Я ніколи не мав і не маю на думці напаствувати українців, як нарід" — запевняє амбасадор Болен

Вашингтон. „Я цілком певно ніколи не мав на думці і не думаю тепер атакувати українців, як нарід. Я цілком здаю собі справу з усього того, що вони витерпіли з рук росіян упродовж їхньої історії..." — твердить амбасадор Чарлз Е. Болен у відповідь на листа Василя Гіни з Ню Гейвен, Коннектикат, у зв'язку із надрукованим у „Свободі" з 9-го липня „Листом до редакції" п. Міщенка п. з.: „Неймовірне твердження". В тому листі п. Міщенко, відкликаючись на відповідне повідомлення в нюйоркському „Новому Русскому Слові", полемізує із цитованим у тому повідомленні твердженням амбасадора Болена про те, що перший американський вояк у Нормандії згинув від кулі українця в німецькій військовій уніформі, та із згаданим в тому повідомленні твердженням про деякі економічні користі совєтської колгоспної системи. Прочитавши в „Свободі" завваги п. Міщенка, п. Гіна звернувся до амбасадора Болена листом, гостро критикуючи його за ці твердження. У відповідь амбасадор Болен написав п. Гіні листа, в якому сказано:

„Дорогий Пане Гіна. Мені здається, що Ви одержали дуже підтасовану і перекручену версію того, що я сказав на Семінарі Єйльського Університету в березні цього року. Мої коментарі в цій справі були у відповідь на питання — на критичне питання — відносно того, чому військові власті З'єдинених Стейтів підписали на конференції в Ялті договір про взаємну репатріяцію своїх громадян, які перебували в нацистичному полоні. За першу і головну причину цього я подав, що наші військові власті були твердо переконані, що вони не можуть дозволити собі на те, щоб дати совєтам будь-яке виправдання на відмову від передачі в американську опіку американських полонених з тих областей Німеччини, що їх зайняли совєтські армії.

Для дальшої ілюстрації,

(Закінчення на стор. 4-ій)

66 студентів почали 16-ий з черги Курс Українознавства на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. — У понеділок, 4-го серпня, на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскільських горах відкрито вже 16-ий з черги чотиро-тижневий курс українознавства, на який вписалося 66 студентів, 25 хлопців і 41 дівчина. Ці курси, що їх влаштовує УНСоюз при співпраці з Ліґою Української Молоді Північної Америки, започатковано в 1953-му році і досі їх закінчило 576 студентів. Курси включають навчання української мови, літератури, історії і культури та цілий ряд додаткових дисциплін, включно зі співом і народними танками. В цьому році введено вже як окремий предмет навчання історії українського поселення в Новому Світі. Формального відкриття курсів довершив їх довголітній директор проф. д-р Василь Стецюк із Сетон Голл університету у приявності репрезентантів УНСоюзу і Союзівки: головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, головного касира дир. Петра Пуцила, головної радної адв. Анни Чопик, репрезентанта Ліґи Молоді інж. Євгена Волошина, управителів Союзівки Данила Слободяна і Володимира Кваса та проф. Івана Близнака, який разом з проф. Стецюком та п-і Марією Гуд вчитимуть на курсах. Танків учитиме з рамени Ліґи п. Володимир Бакад. Всі приявні, забираючи коротке слово під час урочистого відкриття курсів, вітали студентів та бажали їм успіхів. Студенти походять із стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі, Массачусетс, Коннектикат, Ню Мексіко, Іллиной, Пенсильвенія та з Канади і двоє з Еспанії.

ПОГОДА НЕ МАЛА ВПЛИВУ НА ІМПРЕЗИ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Не дивлячись на „заплакану", дощеву погоду, що нею позначилась друга половина липня ц.р., на цій вакаційній оселі УНСоюзу життя кипіло і розвагово - мистецька діяльність процвітала, в чому немала заслуга оркестри „Союзівка", під керівництвом Ірини Біскуп, і двох „співаючих сестер з Огайо", Марусі і Надії Штинь.

У п'ятницю, 27 липня, під час забави „під захмареним небом", вибрано кралю того тижня — 19-літню Оксану Коваль з Бруклину, Н.Й., студентку 2-го року Квінс Коледжу, активну пластунку, члена Української Студентської Громади.

У суботу, 28 липня, відбувся тут у великій залі „Веселки" успішний концерт мистецьких сумівських ансамблів з Торонта: хору „Діброва" і духової оркестри „Батурин", під диригуванням мґра Василя Кардаша. В неділю, 29 липня, в серії культурних вечорів, виступили на Союзівці вибрані учні Українського Музичного Інституту, з кляси проф. Любомира Горницького: Оксана Барнич, Наталя Даниш, Мирося Ковалів і Богдан Сохан.

В суботу, 3-го серпня, відбувся на Союзівці концерт одного з найвидатніших наших співаків на еміґрації, баса-баритона Андрія Добрянського, при фортепіяновому супроводі д-ра Ігора Соневицького. А. Добрянський виконав дві оригінальні пісні І. Соневицького, дві М. Лисенка і дві оперові арії: з „Манон" Масне і „Сінделлі" Віярдо (у французькій мові). В наддаток заспівав пісню Весоловського „Дівчино!" Цей, один з найкращих у цьому сезоні, концертів, доповнив своїми виступами талановитий Ансамбль працівників Союзівки, танцювальна його група, під керівн. Марусі Вишнівської.

Під час забави, цим разом під випогодженим небом Союзівки, при звуках оркестри „Амор", вибрано кралю тижня — 18-літню Адріяну Мотрю Скамай, дочку п-і Арети і Мирослава Скамаїв із Філядельфії. Адріяна закінчила з відзначаючим успіхом середню школу і вписалася до Пенсилвенійського університету, де студіюватиме мови. Є членом 457 Відділу УНСоюзу Т-ва „Культура".

В неділю, 4-го серпня, в серії культурних вечорів, відбувся тут Літературний вечір письменниці Лесі Лисак із Боффало, яка прочитала два свої есеї і два фрагменти з повісті „Замок на вулиці Мейн". Перша книжка Лесі Лисак, збірка її есеїв і нарисів п. з. „Терпкі пахощі", з ілюстраціями мистця Богдана Титли, вийде друком восени ц. р., у В-ві „Свободи". Вечором проводив і прочитав два свої фейлетони Ів. Керницький (Ікер).

НОВІ „КРАЛІ ТИЖНЯ" СОЮЗІВКИ

Адріяна Мотря Скамай

Оксана Коваль

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знаменне привітання

Президент Ричард М. Ніксон, покидаючи минулої неділі Румунію після дводенних відвідин, заявив, що він мав нагоду відвідати шістдесят країн, але жадні з цих відвідин не були більш пам'ятні, як візита в комуністичній Румунії. І справді, описи та передавані — до речі, вперше безпосередньо з Румунії — телевізійні фільми давали президентові Ніксонові повну і оправдану причину на таку заяву. Очевидно, Президента Америки зустрічав офіціяльно комуністичний уряд Румунії, але вітав його румунський народ, вітав в його особі американський нарід і Америку, не зважаючи на довголітнє „сполоскування мозку" комуністичною пропаґандою про американський „імперіялізм" і „аґресію".

У зв'язку з цим пригадується недавній виступ одного з передових американських журналістів, який в Заморському Пресовому Клюбі в Ню Йорку ділився з колеґами своїми враженнями з відвідин у країнах Західньої і Східньої Европи. Він твердив, що в усіх західніх столицях: Лондоні, Парижі, Бонні і Римі в першу чергу слухав всілякі претенсії, докори та жалі на адресу Америки. Натомість у столицях опанованих червоною Москвою східньоевропейських країн, як тільки траплялася нагода говорити з людьми без урядових свідків, він чув тільки вислови подиву, похвали та надії. „Де ж наші приятелі — по цей чи по той бік залізної заслони?" — закінчив свою доповідь реторичним запитом згаданий кореспондент.

Цей запит з тим більшою силою і переконливістю виникає у зв'язку з відвідинами президента Ніксона в Румунії. Можна мати всілякі застереження до таких відвідин. Ми ж бо знаємо, з якою ненавистю народи комуністичних країн відносяться до накиненої їм насильством диктаторської системи та її репрезентантів, ми впевнені, що гноблені й експлуатовані тією рабовласницькою системою народи воліли б не бачити, як Президент вільної Америки стискає руки їхнім поневолювачам. Але вони цілком певно здають собі також справу з того, що Президент Америки не міг би приїхати до них, тих народів, інакше, як на офіціяльне запрошення накинених їм урядів.

Привітання президента Ніксона в Румунії було справді знаменне. Як же ж радісно вітали б його наші люди, коли б відвідав він столицю України!

Закон карателів

Московські „Известия" виступили 15 липня ц. р. з передовою „Законність і гуманність", присвяченою новому „законові" Верховного Совету СССР про кари за злочини „супроти нашої соціялістичної держави". „Известия" твердять, що цей каральний закон, яким повертається карателям царсько-імперські права заковувати в кайдани непокірних і скручувати їм руки й ноги в „усмирительных рубашках", це — „гуманний, новий крок вперед у зміцненні правопорядку" в СССР! „Наші закони суворі, але й гуманні", твердиться в передовій, „вони висловлюють думки В. Леніна".

Як і новий судовий „закон", згадана передова в „Известиях" сповнена протилежностей, якими таке багате сучасне життя в Совєтському Союзі. У передовій сказано, наприклад: „У соціялістичному суспільстві немає соціяльної нерівности, безробіття, убогости, цих вічних причин злочинности. Однак, злочинність у нас є. Вона існує. З цим фактом ми не хочемо миритися, з ним не можна не рахуватися". Сказано також, мовляв, нове російсько-совєтське судове законодавство має на меті „не принижувати в'язня, не спричиняти йому фізичних мук, а виключно служити поправі засуджених".

Про що насправді йдеться? Про який „соціялістичний гуманізм" та „крок уперед" мова?

Йдеться про те, що затурбована розвитком подій і спротиву в підкорених країнах Москва вирішила ще міцніше затягнути зашморг на людській шиї. Нові закони спрямовані не так проти одинаків-убивць з метою грабунку, проти рецидивістів, як проти „порушників державного законодавства". Кайдани-наручники в XX столітті, „колонії" з особливо-суворим режимом, себто червоні кацети, розбудова „осель поселенців, не позбавлених свободи" — це обличчя комуністичної системи у нашій добі походів народів до свободи, розвитку техніки й цивілізації, все ширшого гону мас до культури.

О. Жданович

У 40-РІЧЧЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

(Слово на бенкеті під час Здвигу Українців Америки і Канади в Дітройті 2-го серпня 1969 року).

(1)

Дозвольте найперше висловити мою вдячність організаторам Здвигу за труд, який вони вклали, щоб гідно відзначити 40-ліття Організації Українських Націоналістів, а організаторам Бенкету за дану мені можливість говорити у ці славні роковини Організації, що створила вже епоху в історії українського народу, що в 41-ий рік своєї дії входить з новими завданнями, в нових умовинах, взявши курс на нову добу й її дані, добу зламів і змін у техніці й науці, в добі освоєння космосу, в добі змін у психіці трьох мільярдів мешканців земної кулі, в новому періоді відродження української нації.

При цій нагоді схилімо наші голови в поклоні перед тими, що впали в рядах ОУН, впали в боротьбі, на передових лініях визвольного фронту.

Багряну піраміду жертв вивершує Вождь-Основоположник, полковник Євген Коновалець. Поруч нього перед лицем Всевишнього — його наступник, полк. Андрій Мельник, якому доля судила померти на стійці, зберігаючи матірну ОУН в найважчі часи внутрішніх криз і проби війни, коли клалися у вогні і крові основи під майбутнє, що вже стало для нас сучасним. Поруч них перед лицем Всевишнього — заступник голови ПУН — Олег Кандиба-Ольжич, 25-ліття геройської смерти якого, у катівні концтабору Саксенгавзен, сповнилось саме цього року. За ними члени Проводу — О. Сеник-Грибівський, М. Сціборський, Я. Оршан-Чемеринський. Далі діячі й постаті такої міри, як Теліга, Іван Рогач, крайові й теренові провідники як Домавар і Кузьмик та сотки й тисячі тих, чиї імена бережемо побожно у наших серцях.

Віддаймо честь усім бойовикам, що їх символом стали Білас і Данилишин, що символізують вростання ОУН незнищимим корінням у народну масу, зокрема ж робітничу, без якої нема революції.

Схилімо голови перед тінями членів Похідних Груп і старшин та бійців УПА, імена яких записані на скрижалях історії і в пам'яті народу.

Загадаймо й тих, зокрема ж основоположників ОУН, що відійшли у вічність, виконуючи свій обов'язок до останнього віддиху. За 40 років ОУН дала стільки великих людей — а хіба є хтось малий між тими, які сповняють свій обов'язок, — що я мушу обмежитись знов же до символічних імен: ген. М. Капустянського, О. Бойдуника, О. Бойкова.

Схилімо голови й перед пам'яттю тих, що відійшли від матірної ОУН, але, вирісши в ній, були її дітьми й загинули з руки ворога в боротьбі чи в змаганні за найвищі ідеали нації іншою смертю. Цих хай репрезентують Т. Чупринка ,С. Бандера, Л. Ребет.

За 40 років, за вік двох поколінь, в ОУН, як у кожному живому організмі, були кризи й розколи, як були вони навіть у Христовій Церкві. Але всі її відламки служили й служать тій самій меті, і ми віримо, що колись знову зійдемося разом усі в рамах одного Українського Націоналістичного Руху. Тож усіх поляглих і померлих вшануймо разом вставанням і хвилиною мовчанки...

Віддаймо честь і тим, що ще й сьогодні караються у тюрмах, концтаборах і на засланнях, як і тим, що на Рідних Землях і тут несуть сліди на тілі й на душі — побоїв, катувань, голодування і недуг від ув'язнення. але служать нам прикладом і зобов'язують.

Зокрема віддаймо честь попередникам ОУН, членам Української Військової Організації, з чину яких зродився дух ОУН, яких представляють тут заслужені ветерани, все ще чинні й активні і яким за те, що нас спрямували, а й тепер підтримують на шляху боротьби своїм ділом і завзяттям. належаться велика честь і вічна слава...

Незвичайно почесно, але й незвичайно важко говорити про 40 років боротьби, бо чи можна в будь-якій промові належно охопити досягнення ОУН, належно віддати честь Героям? Та вони нас до цього зобов'язують. як і зобов'язують витягнути висновки на майбутнє.

*

Після спалаху Революції. після короткої радости державности й героїчного періоду збройних змагань за її втримання, прийшла трагічна поразка. Тим важча, що все відбувалося у помішанні понять. Живе тіло України розшматовано в ім'я „історичних прав" поневолювачів та ще й під фальшиві дзвони „визволення". під тріскіт фраз про мир і демократію. Більшість Українських Земель опинилась взагалі не під окупацією, а в рамах „суверенної УРСР", очоленої „урядом", що його прикривали українські прізвища Скрипника, Затонського, Чубаря, Шумського, Любченка, а криваві розправи ЧК прикривали прізвища Коцюбинського чи Фальківського. На всіх Землях настав час, що про нього казав О. Ольжич: „За нами розгубленість мертва, де смерть і покора — закон".

Саме ця розгубленість у помішанні понять, збудження окраденої України в огні — довели до того, що нарід не знав — де злодій, що рятувати з пожару?!

У нас самих не було ясних контурів причин поразки — чи то винні вороги, чи ми самі? Чи винна давня неволя, що не допустила до визріння свідомости народу і його волі до визволення, чи згубні ідеології, які казали, що й боротьба зайва та й сама держава ледве чи потрібна. А й у минулому — чи тільки ворог був винен, що Мазепу зраджували найближчі приятелі? А в сучасному — чи тільки Москва була винна, що Українську Армію громили рідні таращанці й махнівці?

І нам чогось бракувало. Бракувало зрілости, бракувало ясно накресленої мети, політичної концепції, бракувало завзяття і волі до боротьби. Бракувало догми нашої віри: ряд наших найбільших діячів Революції й Державности вважали, що нам не треба армії, бо — за соціялістичною ідеологією — трудящі Росії не воюватимуть проти трудового народу України.

Ще Михайло Семенко геніяльно змалював той стан рядками вірша:

Застукало, затахкало
коло Ромодану:
— Наступає...
Стонадцятий раз
перегортали
„Історію" Грушевського:
— Немає...

Наука не давала відповіді на кривавий кошмар. Наука не хотіла бачити, що це й не кошмар, а дійсність змагання між народами, яке ніколи не припиняється і до якого треба бути готовим духово й організаційно. Тодішні партії полетіли, як нетля на вогонь, на модні кличі, забувши, що за гаслами, фразами, навіть баженням і вірою є ще закони природи й історії, як це ми сьогодні розуміємо, дивлячись на блискавки майбутньої бурі між Китаєм і Росією.

Коли офіційний наш політичний світ шукав винного, шукав навіть виходу, не знаходячи його, бо Версальський мир припечатав усе на десятиліття, молодші, старшини й вояки Українських Армій, що програли битву, відмовилися признати, що програли війну. Вони покинули політику й — щоб рятувати честь і мораль нації — пішли продовжувати боротьбу без однострої̈в і розгорнених прапорів: лавами бойовиків Української Військової Організації.

Якщо період боротьби УВО ще не списано у грубі томи, все ж його оцінку зроблено: УВО виконала своє завдання — врятувала честь нації, показавши, що нація не капітулює. Врятувала мораль народу, показавши, що ми здібні з ефектом битися самі, власними силами проти всіх сильних світу цього. Але скоро показалось, що тільки продовжувати збройну боротьбу, перекинувши її з фронту в підпілля — не вистачає. Тому основоположники й провідники УВО поставили питання: де керівна політична сила, без якої не можна вести визвольної боротьби?

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

І. Лучишин

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА СЬОГОДНІ

„Мій брат — ідіот"

З написом на таблиці „Мій брат — ідіот", завішеній на шиї, ходила гуска по площі св. Вацлава в Празі, протестуючи проти свого нерозумного брата-гусака. Ходила, на великий подив прохожих людей, аж доки її не схопила комуністична поліція, і ця надзвичайна демонстрантка не зникла разом з її революційною табличкою...

Невинна празька гуска стала виразницею загальної опінії величезної більшости чеського й словацького суспільства. Комуніст Густав Гусак, сам колишній довголітній в'язень чеського комуністичного режиму, дірвавшися до влади з ласки російського окупанта, старається всіми силами догодити московським сталінцям. Уже на московській т. зв. світовій конференції комуністичних партій Гусак виступив проти тих нечисленних комуністичних партій, що критикували совєтську інвазію на ЧСР. Він покірно схвалив теорію Брежнєва про обмежену суверенність „соціялістичних" держав і цілком оправдав совєтську окупацію ЧСР, мовляв, це зроблено для захисту соціялізму від його скритих і явних ворогів всередині чесько-словацької держави.

Тиск російського окупанта щораз посилюється

Швайцарський кореспондент Андрій Кольшютер подає докладні відомості про зміну політичної ситуації в ЧСР після усунення Дубчека і його заміни Гусаком. На всіх ділянках дії партії — в профспілках, серед молоді і студентів, у журналістів та в інших організаціях керівні становища захоплює підлабузницька реакційна меншість партійців, спираючись на підтримку совєтських окупантів. Вона проводить нищівну, застрашаючу акцію проти більшости членів.

Знову діють підслухові апарати, що їх урухомило міністерство внутрішніх справ, щоб контролювати думки своїх громадян. Всюди в редакціях часописів, у телефонічних централях, у публічних залах, в ресторанах і каварнях потайки вмонтовано підслухові апарати. Може й не всюди, але люди бояться їх і стараються говорити пошепки чи всякою мімікою.

Чистка партійного апарату проводиться на всіх партійних щаблях. Досягла вона також Центрального Комітету. За офіційними даними в перших трьох місяцях цього року виключено 22 тисячі членів. Оце недавно празький ЦК КП вирішив на своєму дводенному пленарному засіданні виключити зі свого складу шістьох провідних членів, що домагалися політичних, соціяльних і господарських реформ у ЧСР, а п'ятьом висловити попередження за їх помилки.

Виключено, зокрема, Оту Шіка, колишнього заступника прем'єр-міністра, визначного економіста і головного сподвижника господарської ліберальної реформи в ЧСР, Франтішека Кріґеля, колишнього голову комуністичного т. зв. національного фронту, Франтішка Водслона, визначного речника празького ліберального курсу, Кареля Кошіка, марксистського філософа, Франтішка Павлічека, директора празького театру і відомого драматурга та Павлістіка, директора моравського державного музею.

Найбільша кара постигла Франтішка Кріґеля, якого усунули не тільки з ЦК, але й взагалі з партії. Кріґель, давній комуніст жидівського походження, учасник комуністичного повстання в Еспанії, тепер практикуючий лікар у Празі, був одним із перших дорадників Дубчека. На засіданні ЦК 30-го травня він мав відвагу гостро виступити проти угодівської політики Гусака та проти російської окупації під фальшивою маскою „оборони соціялізму". Його виступ на пленумі та його промова проти російського імперіялізму поширюється між людьми в Празі та по всій країні.

Він віддавна зненавиджений у Москві. Його московські диктатори вилучили були з чеської делеґації на чолі з президентом Свободою після окупації совєтськими військами ЧСР, хоч його вислали з Праги як рівноправного делеґата. Мало того, після відбутої конференції кремлівські диктатори хотіли затримати в Москві Кріґеля. Тільки на рішучий протест всієї делеґації Брежнєв погодився випустити Кріґеля назад до Праги. Тепер „Правда" лає Кріґеля „галицьким жидом". І по закінченні пленуму ЦК теперішній шеф КП Гусак вважав за потрібне назвати в своїй промові через празьку телевізію „жидівськими антисоціялістами" Кріґеля Шіка і публіциста Ледерера.

Знаходиться щораз більше людей, що відважуються прилюдно виступати проти російських окупантів та їх чеських і словацьких прислужників. До таких відважних належить, зокрема, 42-літній радіо- і телевізійний коментатор Карель Кінцель, що на засіданні міського комітету компартії 2-го червня ц. р. присутньому на тому засіданні Гусакові закинув, що він відновлює в ЧСР сталінізм. Він, Кінцель, відмовляється говорити й писати не те, що думає. Як журналіст із сумлінням та почуттям чести він не хоче бути в ролі проститутки, як політично відповідальний інтелектуал відмовляється поповнювати духове самогубство. Ця його промова також кружляє серед широкого суспільства.

Глухий протест народних мас

„Гусак — русак", чи пак Гусак-москаль великими літерами було написано на стіні дому в словацькій столиці в Братиславі. Писала це якась таємна рука, якої поліція не могла знайти.

У середмісті Праги демонструють тепер фільм під назвою „Всі добрі земляки" — твір Войтєха Ясного, що показує етапи комуністичного післявоєнного розвитку в ЧСР на прикладі життя одного ідилічного села. Від якогось часу цей фільм став такий популярний, що на всі вистави на цілий тиждень наперед білети були випродані. Приїжджають оглядати його не тільки з Праги, але й з далеких сіл. У фільмі показують, наприклад, різні епізоди з примусової колективізації селянських господарств, з різними обіцянками ,з яких глядачі регочуться. А вже загальний регіт публіки викликає сцена, в якій сільський учитель у травні 1945 році співає зі своїм хором у церкві пісню на честь червоної армії, як „носія свободи"...

„Антисоціялістичні сили" підносять голову...

З кругів КП у ЧСР нещодавно стверджено факт політичного неспокою серед робітників гірничого і сталеварного басейну Остравн. „Антисоціялістичні", чи пак „опортуністичні" сили — це офіційне означення супротивників угодової політики сучасної КП супроти російського окупанта. Ці „антисоціялістичні сили", мовляв, підбурюють робітників до непослуху „законній" комуністичній владі. Не тільки в Остраві, але також в інших місцевостях ЧСР, включно із столицею, підносять голову опозиційні сили, які поширюють підбурюючі проти уряду письма. Місцеві власті конфіскували чимало „протидержавних" летючок. Особливо інтенсивний рух спротиву зростає напередодні річниці військової інвазії держав Варшавського Пакту на чолі з СССР в дні 21 серпня. В Остраві арештували 25-літнього актора, що пробував урухомити таємну радіовисильню для поширювання протиурядової пропаґанди.

Прийшли відомості, що саме в серпні мають розпочатися військові маневри держав Варшавського Пакту з метою застрашити людність ЧСР і унеможливити спротив окупаційній владі.

Можна сумніватися, чи на дальшу мету й цей захід улегшить ситуацію окупантів та їх підпомагачів.

НОВІ СПЕЦІЯЛЬНОСТІ

В Київському, Луганському, Івано-Франківському пед інститутах запроваджено нову спеціяльність — „історія і педагогіка", з якої готуватимуть учителів історії, суспільствознавства, а також методистів піонерської роботи. В Дрогобицькому, Криворізькому, Слов'янському, Херсонському і Чернігівському інститутах — учителів праці. В Луцькому — вчителів фізичного виховання.

Степан Шах

„ВЛАДИКА — ВІД БЛАГОСЛОВЕННЯ ДЗВОНІВ"

(4)

Їздив я осінню цього ж 1936 р. з Владикою Григорієм і в північно-східньому напрямі від Перемишля до Валяви, а через Медику — до села Поздяч. У Поздячі оглянули ми дерев'яну, на горбку серед дубів, ґонтами криту, в 1777 р. побудовану церкву, з оригінальним у ній рококовим(!) іконостасом та з деякими далеко старшими іконами. Побіч церкви стояла струнка, двоповерхова, з ґалерією дзвіниця, з якої в 1916 р. зареквіровано два старі дзвони на гармати, а 1936 р. був там всього один невеличкий, але голосово вельми дзвінкий дзвін, виллятий 1929 р. у перемиській відливальні дзвонів „Братів Фельчинських", при фінансовій допомозі єпископа Григорія.

Старі ікони в цій церкві походили, як твердив Владика, із знаного в історії перемиської єпархії цехового іконописного осередку в містечку Риботичі над Стривігором. Осередок цей заснував у Риботичах, згл. у Брилинцях, перемиський єпископ Стецько (Стефан) Сас-Брилинський (1581-1591), що походив із місцевости Брилинці, на полудне від Перемишля.

З Кир Григорієм Лакотою провели ми, без попереднього умовлення, рівночасно останні перед Другою світовою війною ферії у Криниці-живці на Лемківщині. Тут зустрічались ми частіше при питті джерельної „криничанки" та робили спільні проходи. Збереглася і досі у мене спільна фотознімка, зроблена принагідно на „дептаку"', де стоїмо усміхнені під час розмови: Владика, моя дружина і я.

З Криниці їздили ми раз до парохії Милик і Андреївка, криницького деканату по залізничій лінії між Мушиною і Жеґестовом над Попрадом. У Милику при старій, із XVII століття церкві стояла мала, з ґалерією під піддашшям, ґонтами крита дзвіниця, а в ній висів старий, прецікавий дзвін з датою 1484 р., що був виллятий у словацькій лярні у Любовні. Був це найстарший дзвін не лише на Лемківщині, але й, як твердив Кир Григорій, у цілій перемиській єпархії (а перемиська єпархія сягала до 1849 р. аж до Пряшева включно). Натомість в Андреївці не було „споконвіку" дзвона. Заступала його стара сталева штаба, що стояла на камені і дяк дзвонив молотком по штабі, скликуючи парохіян до церкви. І пригадувала нам ця штаба з молотком таку ж штабу біля церкви у Круґелі Великім коло Перемишля, тільки з тією різницею, що ця Андреївська штаба була „історична". Леґендарне оповідання про цю андреївську штабу-дзвін записав б. парох з Милика-Андреївки о. Іван Буґера, що по війні виїхав через Швайцарію до Полудневої Америки, до Параґваю, де й помер в місті Кармен.

Про історичної вартости дзвони при перемиській катедральній церкві св. Івана Хрестителя пише єпископ Лакота у своїй, на джерелах архіву перемиської капітули базованій книжці п. н. „Дві престольні перемиські церкви", що вийшла накладом „Єпархіяльної Помочі Священиків перемиської Єпархії" в Перемишлі 1937 р.

При перемиській катедрі на „Владичім" були два старі дзвони, а саме: дзвін „Іван Хреститель" і дзвін „Петро". Дзвін „Іван Хреститель" мав дату 1685 р., а виллляти велів його перемиський єпископ Інокентій Винницький (1680-1700). Прикра пригода зустріла цей дзвін. Коли ним засильно дзвонили під час читання 12 євангелій у Великий Четвер увечері в часі „Страстей" 1797 р., випав він із завісів дерев'яної дзвіниці на землю і розбився! Щойно по 28 роках, у 1825 р., дав його перемиський єпископ Іван Снігурський (1818-1847) перетопити і з поворотом на тій же дерев'яній дзвіниці повісити. Але 9 літ пізніше зустріла і цей дзвін „Іван Хреститель" нова пригода. Шалена буря завалила в 1834 р. цю стару дзвіницю, але дзвони, на щастя, не розбилися. Владика Іван Снігурський велів тоді поставити біля церкви муровану дзвіницю, що опиралась об мур катедральної церкви, рівнобіжно до входових сходів. І стоїть ця дзвіниця по нині при церкві св. Івана Хрестителя, перейменованій тепер о.о. Кармелітами (босими) на kościół św. Teresy.

Другий дзвін „Петро" був менший, але зате датою далеко старший, бо походив з кінця XVI століття. Виллляти його велів перемиський єпископ Михайло Копистинський (1591-1610), що походив родом із села Копистне коло Риботич (у добромильському повіті). Дзвін цей „Петро" скликував понад 300 літ вірних своїй церкві мешканців Перемишля на богослуження до катедральної церкви. Аж в часі Йорданських свят 1922 р., коли церковна процесія під проводом Кир Йосафата Коциловського виходила, серед гомону дзвонів на дзвіниці, на водосвяття над ріку Сян, вихопився сильно розхитаний дзвін „Петро" із в'язів, упав з повним розмахом на підмуровану долівку дзвіниці і розбився!

Подія ця зробила на всіх вірних пригноблююче враження. А о. ректора д-ра Григорія Лакоту, як сам оповідав, потрясло і тронуло до гірких сліз. Тоді спонтанно зав'язався комітет парохіяльної допомоги для вилиття нового дзвона. Але „допомоговий комітет" виручила родина Подлуських: Володимир Сас Подлуський (1881-1962), судовий радник Окружного Суду в Перемишлі та його теща Ольга Літинська (1868-1948), братаниця перемиського єпископа Івана гербу Сатурн Ступницького (1872-1890), дали виллляти новий дзвін власним коштом у перемиській фірзі Братів Фельчинських.

І цей саме випадок з дзвоном „Петром" у 1922 р. був, мабуть, зворотним пунктом у психіці єпископа Григорія Лакоти. Від тоді, признався Владика, „став голос церковних дзвонів складовою частиною мого „я"." З піднесеним настроєм і з насолодою слухав Кир Григорій голосів церковних дзвонів, ловив слухом їх тони і неначе повторяв за старозавітним псальмопівцем — „слуху моєму даси радость і веселіє" (Пс. 50).

Нашого перемиського Владику сл. п. Григорія Лакоту можна б порівняти зі старогрецькими містиками - пітаґорейцями, що слухом своїм вичували у космосі „семитонний звук гармонійної музики вищих сфер у вселенній".

Замовк 12 листопада 1950 р.*, як політичний в'язень на засланні, сл. п. перемиський Єпископ-Мученик Григорій Лакота. Спочило Його знеможене тіло у копальнях вугілля у незнаній збірній могилі поза 75° північної ширини над Льодовим океаном.

Замовкли й дзвони на улюбленій і плеканій Ним дзвіниці при катедральній церкві в Перемишлі.

* Дата і місце смерти бл. п. єпископа Григорія Лакоти не є ще остаточно усталені: в II томі "Documenta Pontificum", Рим, 1954 р., на стор. 546, подав о. д-р Атанас Великий дату смерти Кир Григорія Лакоти "ut videtur" („мабуть") на 1954 р. А італійський монах, Ісусовець о. Петро Леоні, що сам протягом 10 років був на примусових роботах у Воркутській області і від 1948-50 р.р. проживав з єпископом Лакотою у концентраційнім таборі Абазь, подає рік смерти на 1951 р. Натомість станиславівський єпископ бл. п. Іван Лятишевський, що після 10-літнього заслання, вернувся 1956 р. до Станиславова, подав вістку до Риму, у листі з дати 2. I. 1957 р., що єпископ Григорій Лакота помер 12-го листопада 1950 р.; не подав однаке, де помер і де його поховано. — С.Ш.

(Кінець)

Гартфорд, Конн.

СВЯТО ГЕРОЇВ ТА 25-ЛІТТЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

Щоби зложити Поклін Героям та відзначити 25-ліття бою під Бродами, Організації Українського Визвольного Фронту та Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА під патронатом Відділу УККА в Гартфорді влаштували 25-го травня святкову Академію, яку попередили в ранніх годинах Служби Божі, в Українській Католицькій і Українській Православній церквах, в намірені українського народу і Панахиди за полеглих Героїв та впавших 25 років тому Борців під Бродами.

Академію, що відбулася в залі Українського Народного Дому, започатковано американським національним гимном, а святочну промову виголосив д-р Михайло Кушнір з Вашингтону. Згадавши всіх знаних і незнаних Героїв Українського народу, він сказав, що символом боротьби за волю і державну самостійність в останньому сорокріччі були: Симон Петлюра, Євген Коновалець, Степан Бандера і Роман Шухевич. Глибока і неопохитна віра в перемогу і українську національну правду — була їхнім життям, а ідея здобути волю і самостійність для українського народу — їхнім дороговказом.

Зупинився довше доповідач над відзначенням 25-ліття бою під Бродами, кажучи, що хоч молоді юнаки в повному розквіті свого життя наложили на себе чужий мундур, душа в них була українська. Вони пішли там для того, щоб здобути військове знання, яке думали використати для свого народу. Багато з них, що залишилися на рідних землях, використали це в рядах УПА.

Мистецьку частину виповнили в більшості виступи молодечих організацій. „Тим, що упали", „Ми йдемо в бій" муз. Ф. Колесси і інші відіграла струнна оркестра СУМА під керівництвом проф. Б. Маркова. „Сім струн", цикль Л. Українки, під мистецьким керівництвом пані Оксани Кузьми та фортепіяновому супроводі пластуна-юнака Олеся Кузьми, виконав Пластовий Гурток „Іскри". „Зелена Неділя" сценічний образ під мистецьким керівництвом поетеси О. Лубської - Химчак та при фортеп'яновому супроводі Наді Кравець, вивели дуже вдало юначки СУМА. „Прощання — сценічний образ, — О. Куцман і Роман Заставський. „Упавшим Героям" Спиридона Черкасенка продеклямував пластун юнак Юрій Шендюк. „Могили" слова Л. Л. Полтави, муз. І. Недільського, відспівав жіночий, а „Коли ви вмирали" і „Марширують добровольці" відспівав мішаний хор під дириґентурою інж. О. Пришляка.

Всіх виконавців за вдало підібрані та по-мистецьки виконані точки публіка нагородила довготривалими оплесками. Не менш захоплені були присутні сценічними декораціями у виконанні Михайла Шевчука. Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

І. К-н

Архиєпископ Мстислав на відвідинах у Мюнхені

Мюнхен (УІБ). — В суботу, 28 червня ц.р. прибув до Мюнхену з Бавнд Бруку в ЗСА Високопреосвященніший Владика Мстислав, заступник митрополита Української Автокефальної Православної Церкви на чужині. Владику Мстислава прийняли в Мюнхені представники Державного Центру УНР, президент УНР Микола Лівицький, голова УНРади Яків Маковецький та голова Виконавчого Органу УНРади Спиридон Довгаль. Владика поінформував діячів Державного Центру про підготовчі заходи для скликання Надзвичайного Собору Української Автокефальної Православної Церкви у вересні ц.р. в Оттобрунн біля Мюнхену, а також ознайомився з політичною ситуацією в Державному Центрі та діяльністю Виконавчого Органу на зовнішньому відтинкові. На урочистім відкритті Світового конгресу українського студентства в Мюнхені Владика Мстислав промовляв до академічної молоді, висловлюючи їй побажання успіхів у студіях. Дальше Владика Мстислав взяв участь у засіданнях Передсоборової Комісії УАПЦ, яка підготовляє черговий Собор УАПЦ. В неділю 6-го липня ц.р. Владика Мстислав відправив в Мюнхені, в церкві св. Миколая, урочисту Службу Божу в сослуженні отців Паладія Дубицького, Анатолія Дублянського та Леоніда Короля. Серед численної громади православних українців на Службі Божій були присутні представники Державного Центру УНР на чолі з президентом УНР М. Лівицьким. Після Служби Божої на честь Архиєпископа Мстислава відбувся спільний обід, на який прибули, крім духовенства УАПЦ, теж представники українського політичного світу та наше студентство.

ВІДЗНАЧИЛИ 40-РІЧЧЯ ОУН

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Самостійну Соборну Державу, її осяги, як створення УПА, АБН та УГВР, і закликав до продовжування тієї боротьби в краю й на еміграції аж до часу визволення України. Він передав провід маніфестації мґр. Володимирові Левенцеві, який заняв місце на трибуні, удекорований великою відзнакою 40-річчя ОУН, подібною до тих, що їх продавали на пам'ятку маніфестантам. Д-р Микола Климишин, давний член ОУН, особистий друг сл. п. провідника Ст. Бандери та активний член Організації Укр. Визв. Фронту Америки, пригадав історію постання ОУН, заснованої з ініціятиви полк. Є. Коновальця, провідника УВО після першої світової війни, коли встоятись не було сили й принято інший спосіб боротьби, революційно - підпільний, який розгорнувся швидко й спонукав створити ОУН з ширшою організаційною сіткою, яка обіймала всі землі Соборної України під всіма займанцями. Коли ті землі підпали під владу червоної Москви, то з ініціятиви ОУН створено героїчно-легендарну УПА, яка боролася під час другої світової війни на двох фронтах під проводом головного командира УПА ген. хор. Т. Чупринки-Шухевича. Заходом ОУН під проводом Ст. Бандери відновлено українську державність Актом 30 червня 1941 р. у Львові, з головою Правління Яр. Стецьком, теперішнім провідником ОУН та головою ЦК АБН. Заходом ОУН створено Антибольшевицький Бльок Народів, АБН, та революційний Уряд УГВР. Діяльність ОУН зараз знаходить піддержку всього патріотичного українського громадянства в краю й на еміграції. Прелеґент закликав українську сумівську молодь йти шляхом ОУН та невпинно боротися за ідеали ОУН — створення Української Самостійної Соборної Держави. Опісля жіночий хор СУМ „Діброва" з Торонта під батутою мґр. В. Кардаша виконав ряд українських народних й національних пісень в його власній гармонізації, як „По діброві вітер віє", „Ой за лісом, за Дунаєм" й інші. Понад сотня дівчат в оригінальних українських строях з чуттям виконали ті пісні. Слідувала рецитація маестра Євгена Курила: „Хай путь спасення" Марка Боєслава. Знову жіночий хор СУМ „Діброва" з Торонта виконав чотири пісні: „В Карпатах сум і жаль настав", „Партизанська колискова", „Марш Сіроманців", та „Ось день війни". Духова оркестра СУМ „Ватурин" з Торонта під диригентурою мґр. В. Кардаша насолоджувала присутніх високо мистецьким виконанням мелодій. Мґр. В. Левенець представив відпоручників центральних організацій, між ними від УККА д-ра Я. Падоха, від УНСоюзу Марію Душник, від „Провидіння" д-ра О. Білик та д-ра Я. Бернадин, від „Укр. Народної Уомочі" Лева Футалу та Мих. Яремка, від Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій — Метрополітального Відділу УККА Ню Йорку адв. Ів. Флиса, о. Вол. Базилевського від Гетьманської Організації, від Асоціяції Діячів УкраїнськоїКультури маестра Ласовського, від Дивізійників та УНА В. Заброцького, від Приятелів АБН в Америці інж. Мих. Шпонтака та д-ра Ів. Дочева, який виголосив коротке привітання в англійській мові. Духова оркестра з-понад 100 осіб виконала ряд точок, як „Все вперед", „Марш молоді" й інші. Вол. Левенець продовжував далі представляти о. Мих. Микицея з Арґентини, о. Білянича, о. Л. Гузара, й інших. Маніфестацію піддержки визвольній боротьбі українського народу закінчено дефілядою СУМА та Орг. Укр. Визв. Фронту. Після маніфестації, представників центральних організацій запрошено на перекуску, під час якої майстром церемонії був Лев Футала, представляючи дальших відпоручників від Фонду Катедри Українознавства — презид. ФУК мґр. Ст. Хемича та представника Наукової Ради ФУК при Гарвардськім Університеті проф. д-ра Миколу Богатюка, Вол. Костика, голову Асоціяції Діячів Української Культури д-ра Мих. Кушніра, ред. Данила Чайківського, співробітника Ст. Бандери д-ра Мик. Климишина, мґра Рака, скульптора Мих. Черешньовського — автора пам'ятників на оселі, о. Л. Гузара, батька Осипа Дякова - Горнового, голову Тов. кол. Вояків УПА Мик. Грицковяна, д-ра О. Соколишина, мґра В. Кардаша, який забрав слово й пригадав шляхотно-дружню поведінку д-ра Климишина в концетраку, Мих. Фурду — члена ГУ СУМА, о. Вол. Базилевського, голову ГУ СУМА мґра Є. Гановського, мґра Вол. Левенця, який сказав кілька слів й про самого Л. Футалу. Зустріч закінчено молитвою.

Успіхи нашої молоді

„НАША ГАНДЗЯ"

Анізія Гандзя Савицька

Від початку липня ц. р. на вакаційній праці в редакції „Свободи", при редагуванні англомовного „Українського Тижневика", працює Анізія Гандзя Савицька, яку всі в редакції називають „Наша Гандзя".

„Нашу Гандзю" з повним правом можна і треба зараховувати до тієї нашої молоді, що має успіхи. В червні цього року вона закінчила „кум лявде" Ню-Йоркський Університет (була „Юніверзиті сколар"), одержавши ступінь бакалявра з англійської літератури та східньо - азійських студій. Вона прийнята до Фі Бета Каппа та одержала стипендію Вудро Вільсона для продовжування студій. Всі три університети: Гарвардський, Колюмбійський і Берклі, до яких вона вносила подання, прийняли її на такі дальші студії. Одержавши стипендію Національної Оборони для студій чужих мов, вона рішила продовжувати свої східньо-азійські студії в Колюмбійському університеті, в якому її зарахували до „Феловс оф ди Фекулті".

„Наша Гандзя" є активною членкою Української Студентської Громади в Ню Йорку, співредакторкою сторінки „День Другий" і журналу „Студентські Вісті". Її батьки, мгр. Зиновій і д-р Теодозія з Клюфасів, живуть в Ютиці, Н. Й., де вона і її брат Юрій, покінчили початкову і середню школи та школу українознавства, були членами Пласту під опікою о. Богдана і п. В. Смиків.

Очевидно, що „Наша Гандзя" належить до Українського Народного Союзу, 361-го Відділу.

ВІСТІ ТОВАРИСТВА „РІДНА ШКОЛА" В ДІТРОЙТІ

Кількість учнів не меншає

Кількість учнів і дітей, записаних до українознавчого шкільництва Т о в ариства „Рідна Школа" в Дітройті, досягнула найвищого свого рівня минулого шкільного року. Така сама кількість молоді записана в цьому шкільному році в Школі Українознавства, Д и т ячому Передшкіллі та Дитячому Садку, у яких є 400 учнів і дітей віком від 3 до 18 років. Є й такі, що походять з мішаних, під оглядом національним, подруж, або яких батьки знають тільки англійську мову. Це відрадне явище треба записати на рахунок різних факторів, з яких головним у нашому місті являється інтенсивна діяльність Товариства „Рідна Школа", що докладає усіх старань, щоб наша молодь марно не пропадала.

Праця Товариства, як виявило звітування Управи й керівників виховно - навчальних клітин на Загальних Зборах „Рідної Школи" 26 квітня ц. р. — була дуже різноманітна.

Подвоєння членства

У минулій каденції наше Товариство мало поважний успіх у поширенні своєї організаційної бази. Старанням організаційної референтури, кількість членів, які вплатили свої членські внески, зросла на 139 відсотків! Цим досягнуто того, чого, мимо різних старань, не можна було зробити у минулих роках.

Так само була посилена інформаційна й освідомна активність Товариства серед найширших кіл нашої громади. Появилися „Вісті Товариства Рідної Школи", широкі звідомлення про працю українознавчого шкільництва на сторінках періодичної преси, інформаційні листи-одноднівки тощо. Під час вакацій, перед початком шкільного року, надруковано й поширено по українських хатах відозву під наг. „За українську душу нашої молоді" у кількості 5 тисяч примірників, підписану всіми українськими жіночими організаціями Дітройту.

Не занедбано і зустрічів Товариства з громадськістю Дітройту. Перша з них відбулася під час Різдва при „Ялинці", з мистецькою програмою у виконанні молоді й дітей українознавчого шкільництва, друга — влітку, під час вакацій на оселі „Діброва".

Обидві зустрічі були багатолюдні й у великій мірі причинились до популяризації ідеї рідношкільного виховання.

За майбутнє нашого шкільництва

Якість школи, її спроможність здійснювати важкі завдання, залежна від учителів-педагогів, як головних керівників виховно - навчального процесу. Тому „Рідна Школа" мусить дбати про підготову нових учителів для українознавчого шкільництва. В минулих роках в рамах Товариства відбулися два педагогічні курси. В місяці квітні ц. р. відкрито третій з черги курс, що триватиме близько двох років, і на який записалось 14 студентів. Майже всі випускники попередніх курсів вже вчителюють у наших школах.

Дуже низькі оплати за навчання вможливлюють навіть найбільш незаможним посилати дітей до школи. Пожертви під час різдвяної коляди, членські внести, дохід з імпрез і дарунки громадських і торговельних установ дають Товариству коло 4 тисячі річно. В зв'язку з інфляцією, в наступному році потрібна буде сума щонайменше 5 тисяч дол. Гадаємо, що, з огляду на дуже гарні висліди праці Товариства, наша громадськість, зокрема кредитові кооперативи й купці та лікарі допоможуть перемогти всі фінансові труднощі.

Загальні збори вибрали новий склад Управи, до якої увійшли, голова — Степан Білий, перший заступник — Данило Березовський, другий заступник — Микола Лаврін, третій заступник і фінансовий референт — Ярослав Тарнавський, Марія Малиновська й Галина Харевич — секретарі, Галина Калитяк — імпрезовий референт, Остап Захарків — референт членства, Осип Сливинський — інформаційний референт, Володимир Груник — господар, Данило Чубатий — бібліотекар, Мирослава Кізима й Стефанія Бей — члени, Контрольна Комісія: Іван Коцур — голова, Іван Долинюк і Осип Кушнір — члени.

О. Сливинський

СЛУХАЮЧИ УЛЯНУ ЛЮБОВИЧ

(Замість фейлетону)

Так склалося, що авторський вечір Уляни Любович на „Союзівці" відбувся тієї самої пам'ятної неділі, 20-го липня, і в тих самих, незабутніх вечірних годинах, коли астронавти Армстронг і Алдрін почали чимчикувати по поверхні Місяця. Звичайно, гості Союзівки приєднались солідарно до тих 600 мільйонів глядачів по всьому світу, що прикипіли до телевізорів „у цю, найбільш горду в житті усіх нас, годину", — як сказав наш президент, Ричард Ніксон. Навіть бриджисти і покеристи перервали свої сесії в „Полтаві" для вшанування „велетенського скоку в історії людства".

— Такої конкуренції, як астронавти, я, очевидно, не витримаю, — заявила пані Любович і вже була готова зрезиґнувати з авторського вечора в користь героїчної залоги місячної модулі „Орел".

Та тут сталося ще одно чудо-диво: по радіо і на телевізії передали комунікат, що астронавти відложили на годину часу своє спацирування по Місяці, ніби пожаліли нашу авторку за те, що вона, сердешна, зазнала стільки горя-поневірки в казахстанських степах... Тоді частина гостей відорвалася від телевізорів і подалася до концертової залі „Веселки" слухати Уляну Любович. Пан В. Квас, людина точна й акуранта, нарахував на залі 130 слухачів.

— Сто тридцять осіб — не є 600 мільйонів, — сказала пані Любович, — але я і з того числа дуже задоволена.

Слухачі теж винесли велике вдоволення з її літературного вечора, — такого небуденного в своїй непоказорності, сповненого глибокої символіки. Авторка читала свої сумовиті казахстанські розповіді саме в той час, у ту саму годину, коли людина вперше ставила ногу на другій планеті, коли невгомонний людський геній збирав своє верщинне жниво — святкував найбільший тріюмф! А в парі з тим письменниця розповідала нам спокійним, безпристрасним голосом про речі, що хвилювали до глибини душі своєю трагічною, оголеною правдою, — про невимовні, людські страждання, про страшний глум і ґвалт над гідністю людини, що його доконала найбільш нелюдяна в історії людства система!

При всіх нагодах, коли хтось із нас, товаришів пера, збирається щось сказати чи написати про Уляну Любович, вона завжди говорить: „Я вас дуже прошу, не робіть з мене мучениці чи героїні, не вживайте і не надуживайте цих слів!" Уляна Любович не тільки так говорить, вона так само і пише. У своїх розповідях-новелах „Розкажу вам про Казахстан", вона не показує героїв-борців, що наступають на ворога зі зброєю в руках, що „як ідуть, то співають і зі співом умирають..." Її героєм, — як це слушно відмітив ред. Богдан Кравців, — є, просто, українська людина, українська жінка зокрема, що, зіпхнута на саме дно приниження, поневіряння і каторжних страждань, у нелюдських умовинах, на нелюдській землі, старається за всяку ціну зберегти своє людське обличчя.

І. Кер.

Маямі, Фла.

ВІДЇХАВ ДУШПАСТИР о. С. МАҐАЛЯС

В неділю 8-го червня в Форт Ладердале відбулося прощання від'їжджаючого з Фльориди настоятеля парафії церкви св. Миколая, архимандрита о. Святослава Маґаляса. По полудні о. настоятель відправив молебень, а присутні відспівали на його честь „Многая літа". від усієї православної громади.

Від імени зібраних парафіян Маямі і Ф. Ладердале прощав від'їжджаючого настоятеля Михайло Іванюк, який подякував за довголітню працю для парафії та побажав йому доброго здоров'я і успіху на новому місці. Під час скромної вечері, яку приготовили п а р а фіянки, промовляв Дмитро Чутро, один з ініціяторів заснування парафії в Маямі. Він докладніше зупинився над труднощами, зв'язаними з організацією парафії, яка тепер гарно розвивається, до чого спричинився своєю працею настоятель о. Святослав, який трудився на тій парафії вже 10 років. В цьому році парафія побудувала і посвятила стилеву церковцю при якій є приміщення для священика і заля з кухнею для парафіяльних імпрез. З ініціятиви настоятеля постав при парафії гарний хор, існує Сестрицтво, яке дбає про прикрашення церковці.

У прощальному слові о. Святослав зазначив, що життя своє посвятив праці для українського народу, замолоду боровся за Україну в лавах Української Армії, а потім учителював, а далі прийняв монаший чин і працює для Української Церкви. На закінчення подякував парафіянам, які допомагали йому в праці, і побажав успіхів в дальшій праці для парафії. Парафіяни щиро прощали свого дорогого Душпастиря.

М. Іванюк

ПОДЯКА

Глибоко зворушені виявами любови й пошани до пам'яті нашого Найдорожчого Мужа, Батька, Дідуся і Прадідуся

бл. п.

ВОЛОДИМИРА М. РОГОЖІ

складаємо сердечну подяку Високопреподобним Отцям: о. монс. К. Приймі, пароховi церкви св. о. Миколая в Брукліні та о. сов. З. Павловичеві, сотрудникові цієї церкви та о. С. Шевчукові з парохії церкви св. Юра в Ню Йорку, за відправлення Парастасів і Панахид, Заупокійної Служби Божої з похоронними відправами та за відпровадження Покійного на місце його Вічного Спочинку. Зокрема, дякуємо о. монс. К. Приймі за його духовну опіку в часі недуги Покійного та за його глибокі думкою, прощальні слова.

Нашу окрему щиру подяку складаємо всім Дорогим Друзям, які прегарним відспіванням Панахиди в намірені Покійного, звеличили похоронні обряди.

Щиро й сердечно дякуємо усім нашим Приятелям і Знайомим, які своєю участю в похоронних обрядах, як також переданням особисто чи листовно висловів співчуття, чи вшановуючи пам'ять Покійного, офірували Служби Божі, або склали датки на народні цілі, подали нам правдиву розраду в хвилинах нашого глибокого жалю і смутку.

Дружньо вітаємо і дякуємо Пластовим Друзям: Головної Пластової Булави, Крайової Пластової Старшини та Станичної Старшини, Подругам ІІ-го Куреня УПС „Ті, що греблі рвуть" і Друзям ІІІ-го Куреня УСП і УПС „Лісові Чорти" за їхні вияви пошани і вислови співчуття.

Усім Вам Дорогі, наше щире, сердечне і дружнє „Бог Заплать".

В сороковий день від дня смерти

ПОКІЙНОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві

СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ

в неділю, дня 10-го серпня 1969 року

в год. 11:30

Просимо Приятелів і Знайомих помолитися разом з нами за спокій Його Душі.

Дружина ЕВГЕНІЯ і Родина

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Зустріч ґрадуантів в Рочестері, Н Й.

Ґрадуанти середніх шкіл Рочестеру. Стоять від ліва до права: Оксана Серна, Надя Санагурська, Оксана Симоні, Катя Андрієнко, Ярослав Боберський, Орися Тимочко, Богдан Снігур, Галина Матковська, Любомир Олексин, Ліля Мартинець, Юрій Зелез, Марта Мотика, Мирон Мартинець, Ліда Тицький, Тарас Семанюк, Еля Ґуран, Богдан Довгалюк, Маруся Дзюба, Марія Мосюк, Ірена Димкар, Ірена Вовк

Дня 15-го червня ц. р. в Голідей Інн відбулася Зустріч Ґрадуантів середніх шкіл Рочестеру. Зорганізував цю імпрезу 47-ий Відділ Союзу Українок Америки, бо наша молодь та її збереження в нашій громаді лежить на серці українському зорганізованому жіноцтву.

Імпрезу відкрила культурно - освітня референтка п. Мирослава Приймак, привітавши мнс. Миколу Бабака — пароха церкви св. Йосафата, і о. прот. Миколу Чернявського — пароха церкви св. Покрови, зібраних батьків ґрадуантів та гостей. Під звуки маршу гри на фортепіяні п-ни Уляни Бадинської увійшли в залю ґрадуанти-випускники. Серце радувалося, дивлячись на нашу молодь, яка кожного року, здобувши знання в середній школі, виходить у ширший світ та активно включається в українське громадське життя.

Дальшою програмою імпрези проводила голова місцевого Відділу СУА Марія Крамарчук, яка виголосила слово до ґрадуантів. Опісля представила громадянству всіх 22-ох ґрадуантів і ґрадуанток. Приємно було дізнатися, що між ними було 4 (з яких три ще не закінчили середньої школи), які дійшли до останньої кляси (11 років) Школи Українознавства „Рідна Школа" при місцевому Відділі УККА і день перед імпрезою здали з відзначенням матуру! Це були: Мирон Мартинець і віком молодші Ліля Мартинець, Галина Матковська і Марта Мотика.

Після представлення ґрадуантів, промовляли отці-парохи, від батьків Ярослава Зелез, директор Рідної Школи д-р Степан Чорній, від ґрадуантів Мирон Мартинець і від місцевої Студентської Громади голова Ярослав Петрик. Всі промовці висловлювали подяку 47-му Відділові за щорічне уряджання такої Зустрічі і зверталися до молоді, щоб все пам'ятала про своє походження та гордо й відважно ширила правду про Україну.

Пані Мирослава Приймак відчитала привіти від о. Степана Городецького, пароха церкви св. Богоявлення, голови Рочестерської Окружної Ради СУА Марії Когутяк та Управи 46-го Відділу СУА в Рочестері.

По молитві почалася вечеря. Радісний гамір на залі вказував, що всі були задоволені і в такому настрої почалася забава при звуках оркестри „Нічна мелодія" В. Корнила. Це були також молоді музики, які грали нам всі українські танці і приспівували до них. Молодь, яка зібралася чисельно, бавилася дуже гарно і виявилося, що наша „коломийка" побиває усі інші танці. В цьому велика заслуга Ярослава Кужіля, який на терені Рочестеру своїми курсами народніх танців вміє втримати нашу молодь в своєму гурті та вчить їх любити українську пісню і танок.

Старші усвідомили, що такі зустрічі молоді є дуже потрібними в нашій громаді, бо з кождним роком збільшується їх зацікавлення і зрозуміння до такого типу імпрез.

Всі присутні складали щиру подяку і признання паням 47-го Відділу СУА за вдалу імпрезу, особливо організаторці зустрічі Мирославі Приймак, голові Відділу Марії Крамарчук та паням з Комітету: Сімоні, О. Ганушевській, Н. Ґуран і І. Мартинець.

Ірина Руснак
секретар 47-го Відділу СУА

УТОЧНЕННЯ

У статті під наголовком: „Любомир Горницький — піяніст і педагог" („Свобода" з дня 27 червня 1969) п. Михайло Длябога згадує між іншим про концерт визначних учнів Українського Музичного Інституту, що відбувся 4-го травня ц.р. в Ню Йорку, словами:

„На 13 учасників концерту — 7 презентували слухачам поважну фортепіянову літературу і вони належать до кляси Любомира Горницького".

Поминаючи, що не 7, а 6 учнів п. Л. Горницького брали участь в тому концерті, таким сказанням натякається, що всі інші виконавці концерту грали неповажну музику. Це не відповідає правді. Інші учні грали твори таких композиторів: Баха, Бетовена, Шопена, Ліста, Шумана, Брамса, Скрябіна, Хачатуріяна, Віліямса, Лисенка, Нижанківського, Косенка і Довженка.

Від свого заснування Український Музичний Інститут базує свою програму на творах признаної, світової музичної літератури, як також на цінних і високоякісних під мистецьким оглядом творах українських композиторів.

Ольга Чипак

ШУКАЄМО ПОМЕШКАННЯ!

Управа нюйоркського Відділу ОбВУА шукає помешкання для одного члена Відділу. Потрібний апартамент з 2-х кімнат і кухні для одної особи у спокійній дільниці Ню Йорку. Хто має таке приміщення до винайму, або знає про нього, зволить повідомити голову Відділу на число телефону: 424-9776, після 7:00 год. веч.

Управа Відділу
ОбВУА Ню Йорк

Посмертні згадки

ГРИГОРІЙ КОТИК, довголітній член Т-ва ім. Ів. Франка, 334 Відділу УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер 4-го липня 1969 р. на 75-му році життя. Покійний народився в 1893 р. в с. Смерічка, пов. Турка, Зах. Україна. У 1914 р. прибув до ЗСА, а в 1938 р. став членом УНСоюзу. Приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на вічний спочинок 7-го липня 1969 року на цвинтар Вест Парк в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

„Я ніколи не мав і не маю на думці...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

як другорядний фактор, я згадав про факт, що під час війни ніхто не міг очікувати забагато симпатій з боку американських військовиків до совєтських громадян, які воювали в німецьких уніформах. Саме у зв'язку з цим я згадав, що під час військової акції в Нормандії деякі із націстичних частин в акції проти наших сил складалися із совєтських громадян. І тоді я подав один список, який включав українців.

Я цілком певно ніколи не мав на думці і не думаю тепер атакувати українців, як нарід. Я цілком здаю собі справу з усього того, що вони витерпіли з рук росіян упродовж їхньої історії. Але це є справою історичного факту, згадку про який Ви можете знайти у офіційній історії американської висадки (в Нормандії) і, зокрема в книжці Юджіна Лайонса „Наші таємні союзники", який стверджує, що на початку 1944-го року, сотні тисяч совєтських громадян, деякі в націстичних уніформах РОА (Власівці), були вислані на побережжя Атлянтику та що багато тисяч з них опісля були взяті в полон альянтами в їх поході до Німеччини.

Я певний, що на це можна б зацитувати багато інших документів. Проте, я бажаю запевнити Вас, що я цілком певно не складав ніяких заяв про-совєтського характеру та що не мав наміру атакувати українців, а тільки з'ілюструвати один історичний факт, про який я згадав..." — стверджує в своєму листі амбасадор Болен.

ТАРЗАН, Ч. 6222. Інді яни — досвідчені розвідники

З-посеред перших спадунів в країні Тарзана. Тарзан вітає відділ індіян Наваго під сотником Джо Диким Котом із американської військової розвідки.

Хочу представити вам, Тарзане, моїх людей!

Поручник Орлине Око, поручник Віючий Вітер, сержант Висока Хмара, сержант Великий Яструб, сержант Скорпіон, десятник Нічна Сова, десятник Дикий Кінь, десятник Янковіц . . .

Янковіц? Наваго?

Напів Наваго, Тарзане. Він є радіотехніком розвідної частини. Я роблю його сержантом для цього відділу!